

Силабус курсу

Основи наукових досліджень

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність – 053 «Психологія»

освітньо-професійна програма – «Психологія»

Рік навчання: 2, Семестр: 4

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

к.е.н., доцент **Яковець Тетяна Аркадіївна**

Контактна інформація

t.yakovets@wunu.edu.ua , +380959183920

Опис дисципліни

Дисципліна “Основи наукових досліджень” спрямована на формування у студентів: вмінь здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для встановлення причиннонаслідкових зв’язків між соціальними подіями та явищами; формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору

первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження; презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефаківців, оперувати категоріями, поняттями і фактами під час методологічного обґрунтування дослідницьких програм і проектів, процедур і технік; проводити аналіз результатів наукових досліджень; формувати висновки та пропозиції; оформляти результати дослідження у вигляді наукових тез, доповідей, статей.

Структура курсу

Години (лек/сем)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	Тема 1. Наука як система уявлень про світ	Знати предмет дисципліни, історію становлення ознаки і складники наукового підходу (методу), цілі і завдання та результати науково-дослідницької діяльності	Питання
2/2	Тема 2. Теоретична основа наукових досліджень	Знати форми організації наукового знання, наукові революції та їх завершення, складові та умови постановня теорій в гуманітаристиці	Презентації
2/2	Тема 3. Поняття про метод та методологію в контексті науки.	Знати визначення методу, методологеми, методології та методологування, рівні організації методологічного знання, поняття про філософську і конкретно-тематичну методології	тести
2/2	Тема 4. Рівні організації теоретико-методологічного знання	Знати методологеми основних філософських підходів: онтології, феноменології, гносеології, аксіології, епістемології, герменевтики тощо. Основні парадигмальні ідходи в соціогуманітарних	Тести, питання

2/2	Тема 5. Методи наукових досліджень.	Здатність до застосування методів наукового пізнання; проведення науково-дослідної діяльності; розробка та впровадження дослідницьких проєктів; проведення дисциплінарних та міждисциплінарних досліджень в соціальній сфері	Тести МКР
4/4	Тема 6. Логіка та методологія класичного наукового дослідження	Знати основні логічні закони дослідницької діяльності а також принципи, нормативи та особливості методології класичного наукового дослідження в контексті соціогуманітарних наук; параметри циклічно завершеного соціальнопсихологічного дослідження	Питання
2/2	Тема 7. Організація і планування наукового дослідження	Знати етапи організації наукового дослідження та їх узмістовлення, структуру і логіку розгортання змісту наукових плану, програми і проєкту	Презентації
2/2.	Тема 8. Види навчальнодослідницьких робіт.	Знати принципи, нормативи і стандарти підготовки продуктів науково-дослідницької діяльності а саме: тез, наукової статті, науково-методичного посібника, наукового звіту про емпіричне дослідження. Правила оформлення літературних джерел до наукових публікацій.	Тести
4/4	Тема 9. Науковий текст: різновиди, специфіка та основні вимоги до підготовки.	Ознайомлення з основними видами наукового тексту; специфікою і структурою наукового тексту; мовою і стилістикою наукового тексту; основними вимогами до підготовки наукового тексту.	Тести
2/2	Тема 10. Робота над написанням наукових тез, доповідей, статей.	Ознайомлення з основними видами наукових публікацій та методикою підготовки їхньої публікації.	Питання
4/4	Тема 11. Правила оформлення наукових публікацій.	Знати правилами викладу наукового матеріалу, визначеннями концептуальних ідей дослідження, літературною правкою і коректурою.	Питання
2/2	Тема 12. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.	Ознайомлення із документальними джерелами інформації, інформаційним забезпеченням підготовки та написання наукових робіт	Питання, МКР

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Костишин Н.С., Яковець Т.А. Методологічний підхід до дослідження соціально-психологічної моделі впливу культури на фізичне здоров'я людини. Наукові перспективи, 7 (61). 2025. С.1181-1195.

2. Основи наукових досліджень : підручник / І. Ш. Невлюдов, Ю. М. Олександров, А. О. Андрусевич, О. О. Чала ; М-во освіти і науки України, Харків. нац. ун-т радіоелектроніки. – Prague : OKTAN PRINT, 2024. 468 с.

3. Фурман А.В. Архітектоніка теорії діяльності: рефлексивно-вчинковий сценарій метаметодологування. *Психологія і суспільство*. 2022. № 1. С. 7-94.

4. Фурман А.В. Методологічна оптика як інструмент мислевчинення. *Психологія і суспільство*. 2022. № 2. С. 6-48.

5. Фурман А.В. Сучасні тенденції розвитку сфери психології в оптиці віта культурної методології. *Психологія і суспільство*. 2021. № 2. С. 6-15.
6. Щедровицький Г.П. Засадничі уявлення та категорійні засоби теорії діяльності. *Психологія і суспільство*. 2022. №1. С. 95-126
7. Щедровицький Г.П. Психологія і методологія: перспективи співорганізації. *Психологія і суспільство*. 2021. № 2. С. 122-142.
8. Яковенко Ю. Методологічна травма в гуманітарних науках. *Психологія і суспільство*. № 1. С. 127-148
9. Яковець Т.А. Методологія дослідження соціально-психологічних чинників ставлення студентської молоді до здорового способу життя в контексті практик його промоції. Формування адаптивних стратегій розвитку України: моногр. / за ред. канд. екон. наук, доц. Н. Є. Кульчицької. Чортків: ЗУНУ, 2025. С. 246-259.
10. Яковець Т.А. Свідомість як об'єкт наукового пізнання: теоретичний аналіз і методологічні виклики. *Перспективи та інновації науки* 7 (53). 2025.С. 1677-1688
11. Bagele Chilisa. *Indigenous Research Methodologies*. California: SAGE Publications, Inc, 2019. 392 p.
12. Burke Jolanta, Dempsey Majella. *Undertaking Capstone and Final Year Projects in Psychology. Practical Guide for Students*. London : Routledge. 2022. 194 p.
13. Friedler Pinchas. *Basic Concepts in Scientific Research Student Book Paperback* – Argus, 2020. 245 p.
14. From Research to Dissemination of Discovery (E-Book): A Guide to Scientific Writing & Research. - [Tan S. M. Amelia](#), 2020. 190 p. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://play.google.com/store/books/details/From_Research_to_Dissemination_of_Discovery_E_Book
15. Joubert Lynette, Webber Martin. *The Routledge Handbook of Social Work Practice Research*. London : Routledge. 2022. 524 p.
16. Spencer [Stephen](#). *Visual Research Methods in the Social Sciences: Awakening Visions*. London : Routledge. 2022. 372 p.
17. Seligman Ross A., Mitchell Lindsay A. *Student Guide to Writing an Undergraduate Psychology Honors Thesis*. London : Routledge. 2022. 94 p.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

:Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10 %	10 %	10 %	10 %	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінюється як середнє арифметичне з отриманих по 1-8 темах	Підсумкова модульна контрольна робота по темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Практичне завдання 1 – макс. 25 балів	Оцінюється як середнє арифметичне з отриманих по 9-12 темах	Підсумкова модульна контрольна робота по темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Практичне завдання 1 – макс. 25 балів	Виконання практичного завдання, оцінюється по 100-бальній шкалі	Сукупність питомих ваг кожної складової: -80% - підготовка презентації; -20% - захист презентації.	Теоретичне питання – макс 20 балів Тестові завдання (10 тестів по 3 бали за тест) – макс. 30 балів Практичне завдання 1 – макс. 25 балів Практичне завдання 2 – макс. 25 балів

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід

до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Модульна робота – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Модульна робота складається із:

тестів: 5 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 5 балів, що в підсумку дає максимально 25 балів;

5 балів – за тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 1 завдання, за розв'язання кожного завдання студент може отримати від 0 до 25 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання: 2 теоретичні питання, за відповідь на кожне питання, студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів

15–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Екзамен – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 3 бали, що в підсумку дає максимально 30 балів;

3 бали – на тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 2 практичні завдання, за вирішення кожного студент може отримати від

0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання: 1 теоретичне питання, за відповідь на яке студент може отримати від 0 до 20 балів.

10–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–9 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом